

Metodyka opracowania propozycji obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Katowice, zastosowana przez Nadleśnictwo Katowice, Chrzanów, Kobiór, Siewierz.

Przy wyznaczaniu propozycji obszarów o wiodącej funkcji społecznej wykorzystano:

- szeroką wiedzę leśników w zakresie dotychczasowego wykorzystania społecznego lasów na bazie własnych wieloletnich, całorocznych obserwacji w terenie,
- rozeznanie w terenie dotyczące intensywności wykorzystania rekreacyjnego lasów,
- analizy położenia lasów względem zwartej zabudowy mieszkaniowej i możliwego oddziaływania tkanki miejskiej w analizowanym obszarze,
- lokalizację bazy wypoczynkowo-hotelowej,
- analizy potrzeb edukacji przyrodniczo-leśnej,
- lokalizację istniejącej infrastruktury turystycznej powstałej kosztem i staraniem Lasów Państwowych z własnych środków finansowych oraz innej infrastruktury,
- zgłaszane postulaty ze strony samorządowej, organizacji społecznych oraz osób fizycznych,
- ogólnodostępną wiedzę historyczną,
- istniejącą sieć ciągów komunikacyjnych oraz linii przesyłowych,
- informacje zawarte w ogólnodostępnych publikacjach internetowych, portalach społecznościowych, serwisach tematycznych dotyczące atrakcyjności rekreacyjnej lasów,
- dotychczasową współpracę z samorządami w zakresie: zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, udostępniania gruntów leśnych i prowadzenia gospodarki leśnej.

Objaśnienie metodyki opracowania propozycji obszarów w ujęciu z podziałem na kategorie lasów o wiodącej funkcji społecznej w oparciu o wytyczne z Ogólnopolskiej Narady o Lasach.

S1.

Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności np. przyrodniczo, kulturowo, edukacyjnie, historycznie, religijnie. Podstawą zastosowania kryterium jest głos zainteresowanej społeczności (wyrażany w różnych formach), odwołujących się do wymienionych aspektów tożsamości kulturowej. Wymóg nie powinien być interpretowany wg granic administracyjnych, tj. należy mieć świadomość, że las ważny dla społeczności może być położony w innej gminie.

Dla kategorii S1 uwzględniono:

- obszary mające znaczenie historyczne dla lokalnej społeczności np. sztuczny akwen wodny wykopany przez górników w XIX w. - „Zbiornik Łęg”,
- zapadliska pogórnice wypełnione wodą (niekiedy z zamarłymi drzewami) np. „Staw Rynas” w Podlesiu - Dąbrowa Górnicza, „Staw Górnik” w Katowicach, „Mokradła Lasu Zagórskiego” w Sosnowcu,
- tereny ważne kulturowo ze względu na walory przyrodnicze np. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Chełmeczek”, użytek ekologiczny „Paprocany”,
- siedliska zagłębka bruzdkowanego w Ochojcu,
- lasy istotne kulturowo i religijnie np. Las Grodziecki, gdzie cyklicznie odbywa się „Świąteczne Choinkobranie”, kaplica Huberta w Katowicach - Ochojcu,
- edukacyjne obszary leśne np. kłoda bartna dla pszczół z projektu BeePathNet w Lesie Zagórskim w Sosnowcu,

- lasy na terenie byłego niemieckiego podobozu przymusowej pracy (Auschwitz) wybudowanego w okresie II Wojny Światowej w lasach Podłęża w Jaworznie,

S2.

Lasy intensywnie użytkowane rekreacyjnie lub turystycznie. Kryterium należy interpretować z uwzględnieniem różnych form rekreacji i turystyki. Intensywność użytkowania rekreacyjnego lub turystycznego może mieć wymiar ilościowy (liczba ludzi) lub jakościowy (unikatowe możliwości aktywności).

Dla kategorii S2 uwzględniono:

- tereny intensywnie wykorzystywane rekreacyjnie i turystycznie, z istniejącą tam infrastrukturą turystyczną, szlaki turystyczne, organizowane imprezy sportowe, ścieżki leśne, kąpieliska, zaplecze do uprawiania sportów wodnych, obiekty gastronomiczne, parkingi, np. lasy wokół Jeziora Paprociańskiego, Balaton w Sosnowcu, ParkRun w Lesie Podłęże w Jaworznie, „Bieg Dzika” w Lasach Panewnickich.

S3.

Tereny leśne w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, hoteli, sanatoriów (spa), campingów. „Sąsiedztwo” należy interpretować jako przeciętny zasięg spacerów gości tych obiektów.

Dla kategorii S3 uwzględniono:

- lokalizację hoteli, ośrodków wypoczynkowych, np. Hotel Piramida w Tychach, Ośrodek wypoczynkowy Wesoła Fala w Katowicach, Ośrodek Słupna w Mysłowicach, Starganiec w Mikołowie.

S4.

Lasy położone w sąsiedztwie zwartej zabudowy, w szczególności wokół dużych ośrodków miejskich. Kompleksy leśne (i inne powiązane ekosystemy półnaturalne i naturalne) wokół miasta, niezależnie od granic administracyjnych dzielących las (np. zielone pierścienie miast, w skład których wchodzi wszystkie obszary, na których sąsiadujące miasto determinuje procesy społeczne i urbanizacyjne, jako że jedną z funkcji pierścienia jest ich kontrolowanie).

Dla kategorii S4 uwzględniono:

- lasy położone przy zwartej zabudowie, np. Osiedle Cztery Pory Roku w Tychach, Osiedle Leśne i Nowy Świat w Łaziskach Górnych przyległe do kompleksu w Mikołowie, Osiedle Stałe i Podłęże w Jaworznie.

S5.

Lasy uzdrowiskowe lub użytkowane w celach zdrowotnych strefy uzdrowiskowe A, B (zgodnie z ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym) i C (wg uchwał gmin) oraz lasy użytkowane w celach zdrowotnych lub kuracyjnych.

Na terenie leśnym gmin położonych w analizowanym obszarze nie zidentyfikowano stref uzdrowiskowych A, B, C. Ze względu na brak sanatoriów nie wskazano „lasów przysanatoryjnych”. Lasy użytkowane w celach zdrowotnych uwzględniono w lasach intensywnie użytkowanych rekreacyjnie i turystycznie (S2, S6).

S6.

Obszary cenne z punktu widzenia usług ekosystemów dla lokalnej społeczności zgłoszone przez lokalne społeczności, np. ze względu na ochronę przed hałasem i/lub zanieczyszczeniami, filtrowanie powietrza, estetykę krajobrazu, charakter dominanty przestrzennej, mikroklimat, zapobieganie skutkom ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. osuwiska, powodzie), wykorzystywanie w procesie edukacyjnym.

Dla kategorii S6 uwzględniono:

- strefy chroniące przed hałasem wzdłuż tras szybkiego ruchu, np. trasa S1 przy Lesie Zagórskim w Sosnowcu, Las Podlesie w Dąbrowie Górniczej,
- zachowanie ochrony przed zanieczyszczeniami i filtrowanie powietrza, np. las pomiędzy elektrownią Łagisza, a zabudową Będzina i Sosnowca - Las Grodziecki w Będzinie, lasy wokół Elektrowni Jaworzno,
- ciekawy krajobrazowo las bukowy na wzniesieniu Rudna Góra w Jaworznie w pobliżu Zakładów Azotowych w Jaworznie, oś widokowa na „Górę Dorotkę” w Lesie Grodzieckim w Będzinie, Las Bukowy w Katowicach Ochojcu,
- lasy wykorzystywane edukacyjnie, np. Las Muchowiec w Katowicach, lasy na terenie byłego niemieckiego podbozu przymusowej pracy (Auschwitz) wybudowanego w okresie II Wojny Światowej w Lesie Podłęże w Jaworznie, tzw. Park Podlesie w Dąbrowie Górniczej.

S7.

Obszary istotne dla zaopatrzenia w wodę lokalnej społeczności. Strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wody w rozumieniu ustawy - Prawo wodne, a jeśli nie są wyznaczone - obszary alimentacji faktycznie istniejących ujęć wody, rozumiane analogicznie do zasad wyznaczania stref ochrony. Nie dotyczy poboru wód niezgodnie z prawem.

Na terenie leśnym gmin położonych w analizowanym obszarze nie zidentyfikowano ujęć wody dla zaopatrzenia w wodę lokalnej społeczności.